

בין המצרים (8)

בין המצרים

נאה לחכם לבכות על העבר, לא אוכל לענות לך, כי אינך מסוגל להבין זאת!

ספר "כמוצא שלל רב בין המצרים"

העמודים שעשה שלמה המלך מזיעין בכל תשעה באב
 איתא בגמרא (תענית כט.): אמר רבה אמר רבי יוחנן אותו לילה ליל תשעה באב היה, אמר להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנינם, ואני קובע לכם בכיה לדורות. בפשטות, הכוונה לבכיה שאנו בוכים כל שנה ושנה באמירת הקינות בליל תשעה באב. אמנם יתכן שיש כאן רמז לדבר נוסף שקורה כל שנה בלילה ההוא, ושאותו ראה במו עיניו מחבר הספר "מסעות בנימין", שנסע לכל קצות הארץ, ורשם את אשר ראו עיניו. ברומי בבית תיפלה של סנט שטעפין, עומדים עמודי נחושת שעשה שלמה המלך, וחקוק על פניו של כל אחד ואחד: "שלמה בן דוד". ובכל שנה בט' באב, מזיעין העמודים כאילו שפכו מים עליהם. גם זוהי בכיה של דורות: בכייתם של עמודי הנחושת שעשה שלמה המלך, בכל שנה ושנה בתשעה באב.

ספר "ומתוך האור, בין במצרים"

עבודה בין המצרים: התנערי מעפר קומי!

בקבלת שבת פונה המשורר לעם ישראל במספר בקשות שעניינם אחד: "קומי צאי מתוך ההפיכה, רב לך שבת בעמק הבכא", "התנערי מעפר קומי לבשי בגדי תפארתך עמי", "התעוררי התעוררי... קומי אורי", כל אלו בקשות לעם ישראל שיקומו וייצאו מן הגלות. והפליאה מתבקשת: האם אנו המסרבים לצאת מן הגלות וממאנים להיגאל? וכי בנו תלוי הדבר? האמנם אם רק נתנער מעפר, מיד יבוא קץ הגלות? הלא עינינו אל ה', שיחננו ויגאלנו! והתשובה היא: אכן, בנו תלוי הדבר. הקב"ה יושב ומצפה להשתוקקותנו הכנה, לצערנו על הגלות הארוכה, לדמעותינו על חורבן בית תפארתנו, להכרתנו בחור העמוק שנפער בלב האומה כאשר הקב"ה השליך משמים ארץ.

ידוע אימרתו של ה"חידושי הרי"ם", על הפסוק "המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים", שהקב"ה עשה שלא נסבול את הגלות. דהיינו שיש שלב שהמפריע ליציאה מהגלות, והוא: שכלל ישראל כל כך התרגל למצב עד שאינו מרגיש כמה רע לו, וכדי לזכות לגאולה יש לצאת מתרדמה של הגלות, ולכסוף לגאולה. והנה, בדורות קדומים שבהם טרם הגיע זמן הגאולה, עיקר העבודה היתה להביא וליצור סיבה לגאולה, על ידי תשובה ומעשים טובים, אבל בדורות האחרונים, שהקץ

איתא בספרים שכ"א ימים אלו של בין המצרים, הם כנגד כ"א ימים שבחודש תשרי, מראש השנה עד אחר סוכות. ואמר על כך הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל, כי כפי גודל המרירות והצער בימים אלו, כך יהיה גודל האור של ימי ראש השנה יום כיפור, וסוכות. והמשיל זאת לצייר, שעושה רקע שחור, ועליו מצייר את הציור, כמו"כ ג' שבועות אלו, הם מעין רקע שחור, שעליו מניחים את הימים הנוראים, ואם הרקע כראוי בולט אח"כ הציור ביופיו.

ספר "שיח הפרשה"

להיות דואג על חורבן בית המקדש

כתב השו"ע (ס'א) ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש. יש להקשות, מדוע נאמר רק לירא שמים, וכי כל אדם אינו צריך להתאבל על חורבן בית המקדש? אלא, יש לומר: ירא שמים יכול להרגיש את חורבן ירושלים, וראוי להתאבל עליה, אבל מי שאינו ירא שמים אינו יכול להרגיש את האובדן שבחורבן הבית, על כן צריך קודם להתאבל על חורבן עצמו, ולבקש מה' שיזכה להכנס לכלל ישראל, ולהרגיש בצער השכינה ובצערן של ישראל מחמת החורבן. ויש לציין דברי הגמרא (ב"ק נט): על אליעזר זעירא, שלבש נעלים שחורות לאות אבלות על ירושלים, אמרו לו: מה חשיבת לאתאבולי על ירושלים? מוכח מכאן כי רק אנשים גדולים ראויים לכך, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול.

חידושי הרי"ם בספרו "הזכות"

ירמיהו ואפלטון: ההסבר שחכם נכרי לא יכול להבין

הרמ"א בספרו "תורת העולה", הביא מעשה באפלטון, הפילוסוף הגדול, שבא לירושלים עם נבוכדנצר, ולאחר חורבן המקדש נכנס להר הבית וראה את ירמיהו הנביא בוכה מאוד ומרים קול נהי וקינה על החורבן, ושאלו אפלטון שתי שאילות: (א) אתה חכם בישראל, מדוע אתה בוכה על עצים ואבנים? (ב) הרי הבית כבר נחרב, ואין ראוי לחכם לבכות על העבר? השיב לו ירמיהו: כפילוסוף, בוודאי יש לך כמה ספיקות פילוסופיים שעדיין אינך יודע את פתרונם. אכן ענה אפלטון, יש לי ספיקות רבים שחושבני שאין אף אחד בעולם שיפשוט לי אותם. אמור לי את הספיקות הללו ואני אפשוט לך, ביקש ירמיהו. שטח אפלטון בפניו את ספיקותיו, ירמיהו פשט לו את כולם כלאחר יד. נדהם אפלטון מאוד ותמה עם עומד לפניו ילוד אשה מלא בחכמה רבה כל כך. ובכן, אמר לו ירמיהו, את כל החכמה ששמעת ממני, שאבתי מעצים ואבנים אלו! ועל שאלתך השניה, איך

כה קרוב, אזי עיקר התביעה היא: לקום ולהתנער מעפר, להתחנן להתפלל ולהשתוקק לגאולה השלימה.
ספר "כמוצא שלל רב בין המצרים"

תשעה באב חלק מעצם חיינו

כמבואר בחז"ל (ילקוט משלי תתקמד) שכל המועדות בטילות חוץ מיום הכיפורים ופורים. יש בזה הרבה הסברים. המובן הפשוט הוא שמה ששייך לעצם החיים לא יתבטל, יום כיפור שייך לעצם החיים, בלי יום כיפור איננו יכולים לחיות. **המהר"ל** מסביר שגם בפורים שייך לעצם החיים, שהרי נגזרה עלינו גזירה להשמיד להרוג ולאבד. א"כ מש"כ בנביא שלעתידי לבוא ייהפך ת"ב למועד לששון ולשמחה, העומק בזה הוא ג"כ כנ"ל שתשעה באב לא יהא בטל לעתיד לבא, תשעה באב יהיה מועד, כי תשעה באב שייך גם כן לעצם החיים שלנו, ומי שאין לו קשר עם תשעה באב הוא מנותק ממקום החיים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "גלות ונחמה"

דור דור, וחלקו בכנין המקדש

על מה שאמרו חז"ל: כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו נחרב בימיו, הקשה ה"שפת אמת": הלא היו הרבה דורות שבהם חיו צדיקי עליון, ולא נבנה בימיהם, וכי נוכל לומר שכאילו נחרב בימיהם? אלא, ביאור, כל דור וכל אדם צריך להוסיף חלק בהבאת הגאולה שבה יבנה הבית המקדש, כל אחד עושה דבר מה עד שיהיה בית המקדש שלם. ואם כן, כוונת: כל דור שלא נבנה בימיו, היא על חלק המיוחד של אותו דור כלומר: דור שהחלק שלו, שהיה צריך לבנות ולהוסיף, ולא נבנה בימיו. כאילו חרב בימיו.

ספר "כמוצא שלל רב בין המצרים"

אהבה תלויה בדבר

אין לה מנחם מכל אוהביה כל רעיה בגדו בה היו לה לאויבים (איכה א. ב)

אהבה שתלויה בדבר אינה אהבה, מסביר "ילקוט הגרשוני". כיצד היא מתגלה? כאשר בטל הדבר הגורם לאהבה, אם האוהב ממשיך באהבתו אות היא כי אהבתו אמיתית, אך אם בטלה אהבתו, מעיד הדבר כי זו לא היתה אהבה. וזה הביאור לפסוק שלפנינו. כי הנה, לירושלים היו הרבה רעים אוהבים, אלא שלאחר נפילתה בגדו בה, ואז הוברר הדבר למפרע כי כל אהבתם לא היתה אהבה, ולא היו אלה אלא אויבים, שכל עוד היתה ירושלים חזקה היו לה לרעים, ומשחרבה הפכו לאויבים, כי מתחילה הם לא היו אוהבי אמת, שאהבתם היתה תלויה בדבר, ועל כן "אין לה מנחם מכל אוהביה", כי אינם אוהבים כלל.

ספר "ומתוק האור, מגילת איכה"

הלכה: פירות שביעית: תקנת אוצר בין דין

כדי לאפשר לכלל הציבור ליהנות מפירות שגדלו בשדות יהודים, שהם הפקר, תיקנו חכמים ששלוחי בית דין בכל אתר ואתר יאספו פירות אלו "לאוצר בית דין", מחסן, ויחלוקו לציבור. יש הסובר שרק בית דין חשו? רשאי לייסד ולנהל אוצר בית דין, אך מהנהגת החזון איש נראה שאין הכרח לכך. אין קדושת שביעית נתפסה בשכר שלוחי בין הדין אף על פי שהם עוסקים בפירות ובשיווקם, ושלא כבמוכר פירות שביעית. בית דין יכול למנות בעל השדה עצמו ופועליו כשלוחו לטפל בצרכי השדה, לפי שהוא המכיר את צרכי השדה, וכן כדי להמציא לו פרנסה.

ספר "פירות שביעית"

פתגם: אשמתו העקרית של הדור הצעיר הוא אי השתייכותנו אליו.
ספר "שמחלה"

חקירה: הלוואה עד שירצה הלווה לפרוע

זו קביעות זמן, או מחילה על זכות התביעה (קובץ שיעורים ב"ב תקז)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: חריף ובקי

שני בחורי ישיבה, אחד חריף ואחד בקי, באו לפני רבי איזיל חריף, לבקש סמיכה להוראה. תהה רבי איזיל על קנקנם, נתן סמיכה לבחור הבקי, ואילו לחריף לא נתן. לאחר מכן הסביר רבי איזיל ואמר: חכמינו קבעו במסכת הוריות: סיני ועוקר הרים, סיני עדיף, שאפילו אם יבקש החריף לעקור את הר סיני, לא יעלה הדבר בידו, לפי שמרוב חריפותו לא יידע היכן מקומו של החר.

ספר "חור וחלק" חלק א' (דף קצה)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת, אליהו בן זהרה, רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זוירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אליהו בן זהרה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr